

نحوه رسیدگی به اعتراضات اشخاص نسبت به اطلاعات و اطلاعاتی های خرید و فروش و بارنامه در فرآیند حسابرسی و دادرسی مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده

ادارات کل امور مالیاتی

در خصوص نحوه برخورد و اقدام پیرامون اطلاعاتی های واصله از سامانه های مالیاتی موضوع این بخشنامه موارد ذیل را مقرر می دارد:

1- تعاریف

در این بخشنامه، واژه ها و اصطلاحات در معانی زیر به کار رفته است:

1-1- سامانه های مالیاتی:

الف) آن بخش از سامانه صورت معاملات فصلی موضوع ماده 169 مکرر قانون مالیات های مستقیم اصلاحی 1380 و ماده 169 قانون مالیات های مستقیم اصلاحی 1394 که اطلاعات و اطلاعاتی های آن مستقیماً از سوی فعالین اقتصادی بخش خصوصی درج و ثبت می شود.

ب) آن بخش از سامانه های صورت معاملات فصلی موضوع ماده 169 مکرر قانون مالیات های مستقیم اصلاحی 1380 و ماده 169 قانون مالیات های مستقیم اصلاحی 1394 که اطلاعات و اطلاعاتی های آن مستقیماً توسط اشخاص غیردولتی یا غیرعمومی (عمومی نظیر شهرداری) یا اشخاصی که عهده دار مأموریت عمومی موضوع بند ب ماده 1 قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب سال 1390 نیستند، صادر می شود.

ج) هرگونه سامانه ای که به هر نحو محتوی اطلاعات و اطلاعاتی های مرتبط با بارنامه ها باشد.

1-2- طرف اول: ثبت کننده اطلاعات در سامانه های مالیاتی از قبیل ثبت کننده معامله در سامانه صورت معاملات فصلی یا فرستنده کالا مانند فرستنده بار در بارنامه های مندرج در سامانه های مالیاتی. کلیه اشخاص ثالثی که اطلاعات و اطلاعاتی های معاملات و فعالیت های مودیان و فعالین اقتصادی را در سامانه های موضوع این بند ثبت می نمایند نیز در حکم طرف اول محسوب می گردند.

1-3- طرف دوم: شخصی که طرف اول، اطلاعات و اطلاعاتی های مرتبط با وی را برای سامانه های مالیاتی ارسال کرده و اطلاعات وی در آن به ثبت رسیده است.

1-4- اسناد مثبت: در این بخشنامه اسناد مثبت، اسنادی است که متضمن تایید وقوع معامله از جانب طرف دوم باشد، از قبیل صورت حساب الکترونیکی صادره وفق مفاد قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان، سند پرداخت مالی به حساب طرف معامله، قرارداد فی مابین طرف اول و دوم، رسید بار تایید شده توسط طرف دوم. اطلاعات و اطلاعاتی های درج شده در سامانه های مالیاتی موضوع این بخشنامه که توسط طرف اول ابراز گردیده و مورد تایید طرف دوم قرار نگرفته است؛ اسناد مثبت لحاظ نمی گردد و این اطلاعات و اطلاعاتی ها قرینه ای تایید نشده بر انجام معامله یا فعالیت اقتصادی است که می بایست در فرآیند

رسیدگی به اعتراض، بر اساس مصادیق اسناد مثبتة مورد تایید قرار گیرد.

در مواردی که مثبتة بودن اسنادی به غیر از مصادیق فوق الذکر مورد تایید طرف دوم قرار نگیرد، مثبتة بودن آن می بایست از سازمان متبوع مورد استعلام قرار گیرد. مامورین مالیاتی می توانند پیش از شروع فرایند رسیدگی و مستقل از تایید یا عدم تایید طرف دوم، نسبت به مثبتة بودن اسناد از مرجع فوق استعلام نمایند.

2- معاونت فناوری های مالیاتی مکلف است در مدت زمان 6 ماه تمهیدی فراهم نماید تا حداکثر ظرف مدت یک ماه از دریافت اطلاعات و اطلاعیه ها از طرف اول (اصلی یا اصلاحی حسب مورد)، اقلام مذکور در کارپوشه مالیاتی طرف دوم به نشانی my.tax.gov.ir منعکس گردیده و امکان ثبت واکنش به صحت و سقم اطلاعات و اطلاعیه ها برای طرف دوم فراهم گردد. ارسال اطلاعات و اطلاعیه های مذکور به کارپوشه می بایست به صورت ماهانه از طریق پیامک نیز به وی اطلاع رسانی شود.

تبصره- در صورت عدم تایید طرف دوم نسبت به صحت اطلاعیه ها و اطلاعات، معاونت فناوری های مالیاتی می بایست با ارسال پیامکی مسئولیت و عواقب قانونی مربوطه (ارائه گزارش خلاف واقع به سازمان (موضوع ماده (24) قانون مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری، ارتکاب جرم جعل رایانه ای موضوع ماده (734) قانون مجازات اسلامی و تعلق جریمه موضوع ماده (169) قانون مالیات های مستقیم) را به طرف اول و طرف دوم ابلاغ نمایند.

3- چنانچه پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص یا مرحله بررسی موضوع ماده 238 قانون مالیات های مستقیم باشد:

1-3- در صورتی که پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص باشد و طرف دوم ادعای عدم انتساب اطلاعات یا اطلاعیه ها به خود را مطابق مفاد بند 2 این بخشنامه یا سایر طرق قانونی ثبت کرده باشد، چنانچه هیچ گونه اسناد مثبتة ای بدست نیاید، اداره امور مالیاتی طرف دوم امکان قانونی اعمال اطلاعات و اطلاعیه های یاد شده را در رسیدگی به پرونده طرف دوم، نخواهد داشت. مصداق اسناد مثبتة (مطابق مفاد بند (4-1) این بخشنامه) که در رسیدگی و تشخیص استفاده شده است؛ می بایست در کاربرد حسابرسی مالیاتی ذکر گردد.

4- در صورتی که پرونده در مرحله بررسی در اجرای ماده 238 قانون مالیات های مستقیم باشد و اعتراض مودی در خصوص اشتباه بودن اطلاعات منتسب به وی صورت پذیرد، مسئول یا مسئولان مربوط موظفند بررسی مقتضی یا استعلامات لازم را به عمل آورده و در صورتی که اسناد مثبتة ای مبنی بر رد اعتراض طرف دوم بدست نیاید، اقدام به رفع تعرض از برگ تشخیص مالیات نمایند. در صورتی که اسناد مثبتة ای صرفاً برای بخشی از اطلاعات یا اطلاعیه ها بدست آید، ماموران مالیاتی صرفاً مجاز به صدور برگ تشخیص برای همان بخش خواهند بود.

5- چنانچه پرونده در مرحله دادرسی مالیاتی باشد:

در شرایط اعتراض طرف دوم به انتساب اطلاعات یا اطلاعیه به وی، در صورت ارجاع پرونده مالیاتی به هیات های حل اختلاف مالیاتی، هیات مزبور در صورت عدم ارائه اسناد مثبتة از جانب اداره امور مالیاتی، با استناد به اظهارات طرف دوم مبنی بر عدم انتساب اطلاعات یا اطلاعیه به وی، اقدام به صدور رای مبنی بر رفع تعرض از طرف دوم و در صورت شمول مرور زمان وفق تبصره ماده 157 ق.م.م. صدور رای مبنی بر مطالبه مالیات از مودی واقعی می نماید.

تبصره- در مواردی که به منظور احراز واقعیت و تکمیل مستندات از ادارات امور مالیاتی، استعلام به عمل می آید؛ ادارات مذکور مکلفند نسبت به ارسال پاسخ جامع و کامل اقدام نمایند. ارائه پاسخ مبهم و غیرصریح در حکم عدم وجود اسناد مثبتة خواهد بود. عدم ارائه اسناد مثبتة در پاسخ نیز در حکم پاسخ مبهم و غیر صریح است.

6- چنانچه علی رغم عدم احراز استناد اطلاعات یا اطلاعیه ها به طرف دوم، مطابق مقررات این بخشنامه اقدام نشود و برگ تشخیص یا رای هیات حل اختلاف مالیاتی قطعی شده و غیر قابل اعتراض در مراجع حل اختلاف مالیاتی درون سازمانی باشد، طرف دوم می تواند شکایت خود را در این خصوص به دادستانی انتظامی مالیاتی اعلام نماید. در این صورت، مرجع مذکور موظف است؛ موضوع را مطابق مفاد این بخشنامه بررسی کرده و در صورت تأیید شکایت طرف دوم، موضوع را جهت اجرای تبصره (2) ماده 30 آیین نامه اجرایی موضوع ماده 219 قانون مالیات های مستقیم به اداره امور مالیاتی طرف دوم ارجاع نماید. دادستان انتظامی مالیاتی موظف است متخلف یا متخلفین را مورد پیگرد قرار دهد.

تبصره- در صورت عدم اجرای صحیح مفاد این بند، طرف دوم می تواند مراتب را به دبیر ویژه حقوق شهروندی کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم سازمان (دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی) گزارش نماید.

7- کلیه ماموران مالیاتی موظفند حسب بررسی های بعمل آمده وفق این بخشنامه در مواردی که موضوع از مصادیق ماده 274 قانون مالیات های مستقیم باشد حسب شیوه نامه اجرایی مواد 274 الی 277 قانون مزبور اقدام کنند. همچنین اداره امور مالیاتی طرف اول موظف است در کلیه مواردی که اطلاعات و اطلاعیه های موجود در سامانه های مالیاتی مورد تأیید طرف دوم نباشد، جریمه های موضوع ماده 169 قانون مالیات های مستقیم مبنی بر ثبت معاملات غیرواقعی را از ارسال کننده اطلاعات، در صورت احراز غیر واقعی بودن، مطالبه نماید و به دلیل عدم احراز شرایط مقرر در ماده 191 قانون مذکور، از بخشودگی جرایم مالیاتی خودداری نمایند.

تبصره- اداره امور مالیاتی طرف دوم موظف است در مواردی که عدم تأیید طرف دوم نسبت به اطلاعات و اطلاعیه های سامانه های مالیاتی، مطابق بند 2 این بخشنامه در سامانه های مذکور ثبت نشده است، مراتب این عدم تأیید را به اداره امور مالیاتی طرف اول اطلاع دهد و اداره امور مالیاتی طرف اول نیز مطابق مفاد این بند اقدام به اخذ جرایم خواهد نمود.

8- مفاد این بخشنامه در خصوص کلیه اطلاعات یا اطلاعیه های مندرج در سامانه های مالیاتی، ناظر بر پیش از تاریخ ابلاغ آن که مالیات متعلقه پرداخت نشده باشد نیز، مجری است.

9- با صدور این بخشنامه مفاد کلیه دستورالعمل ها و بخشنامه های پیشین مغایر از جمله تمامی مفاد دو دستورالعمل شماره 200/96/517 مورخ 1396/07/22 و دستورالعمل شماره 200/95/501 مورخ 1395/01/22 لغو می گردد.

سید محمدهادی سبحانیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور